

diensten. De groepen die in deze richting werkzaam zijn, miskennen in hooge mate de omstandigheid, dat in de religieuze vernieuwing van onzen tijd elke godsdienst en elke beïjdenis zich wederom rekenschap geeft van den bijzonderen eigen grondslag, en de karakteristieke individualiteit krachtig ontloopt. De onderlinge strijd der godsdiensten zal dus eer toe dan afnemen.

In weerwil hiervan geloof de Bond in de mogelijkheid van een praktische samenwerking. Ten eerste staat vast, dat een verborgten aantrekkingskracht den eenen religieuzen mensch tot den anderen nader brengt, ook als zij elkaar wederkeering voor een ketter moeten houden.

En ten tweede heeft niet te ontkennen, dat, ondanks de verschillen in moraal en de afwijkende godsdienstige fundeering van de zedelijke voorschriften, nochtan alle godsdiensten bealst afkeuren: onzedelijkheid, onrecht en woordbreuk, onoverredige begunstiging en zucht naar winst, loochening van de geestelijke waarden en stofvergoeding.

De taak, die in de zending als plicht is opgelegd aan iedere geestelijke organisatie, wordt door den Religieuzen Bond der Menschheid niet weggelaten; integendeel biedt hij voor verkondiging en bekeering nieuwe mogelijkheden, doordien bij het gemeenschappelijk werk elke godsdienst in de gelegenheid is, in rechtstreekse wisseling van gedachten en gevoelens bewijs te geven van de kracht zijns geloofs. Geen godsdienstig mensch zal zulk een nauwe aanraking met andersdenkenden vreezen, zoo hij werkelijk overtuigd is van de kracht van zijn eigen geloof.

Het is prof. Otto en de zijnen niet te doen om religieuze vredelevendheid. „Vrede tot elken prijs“ kan huns inziens onmogelijk het alles beheerschende ideaal zijn; integendeel zijn recht en gerechtigheid een strijd waard om elken prijs. Leidt het religieuze vredesstreven dezen, dan werkt het mede in hun geest want dan kunnen zij er in zien het nastreven van een doel, dat ligt binnen het groote ideaal: de nieuwe bezieling van de cultuur der wereld, uit den geest der religie.

De Bond maakt het voorbereiden van de verzorging der Christelijke kerken niet minder belangrijk. Hij hoopt echter, dat deze beweging de noodzakelijkheid zal inzien van het wijdere doel, gelegen in 't saambrengen van alle goedwillenden in de wereld, en dat zij haar verzoenenden arbeid in de eerste plaats zal verrichten met het oogmerk, gezamenlijk den nood der wereld te overwinnen, en met vereende kracht het politieke en internationale leven in zijn ganschen omvang een nieuwen grondslag en een nieuwe structuur te geven.

De Bond ziet niet den invloed over het hoofd, dien de realiteiten, waarmee de z.g. Realpolitik rekest, op den loop der gebeurtenissen uitoefenen; maar hij is overtuigd, dat de macht van de werkelijkheden, die geloof en geweten zijn, hun nog te boven gaat. Deze innerlijke factoren eischen nu niet klem, dat men hun aandacht schenkt of met hen rekest. Zij zijn het eindelijk moede, dat geweld en elementair geweld alleen de historie beheerschen. Het innerlijk leven begint thans zoo sterk te worden, dat het ook over het uiterlijke heerschen moet, en dat het zijn beginselen zelfs tot die voor eene hervorming van de wereld moet maken. Zoo rekest de Religieuze Bond der Menschheid op degenen, die op de jalans der factoren waarvoor de geschiedenis bepaald wordt, ook den factor der morele en religieuze werkelijkheid mee willen doen tellen. Hij rekest op degenen, die het voor hun geloof en hun geweten niet langer nithouden, werkloos alles aan te zien en de wereld zonder slag of stoot aan den duivel over te laten.

En hiermee zullen onze lezers zich allicht in staat zien gesteld, velerlei bewegingen onder het jongere geslacht der kerkelijke en buitenkerkelijke religieuze beten te begrijpen, nu ze weten hoe deze bewegingen nauw samenhangen met een internationaal streven, dat waardig verblinden is in deze als met noodwendigheid naar misnoedigheid neigende wereld.

Er ligt zekere waarheid in, dat alle godsdiensten onzedelijkheid, onrecht, onrecht en woordbreuk, onoverredige begunstiging en zucht naar winst, loochening van de geestelijke waarden en stofvergoeding afkeuren.

In theorie althans.

En dan nog niet ten volle.

Men denke slechts aan het Mohammedanisme en Mormonisme in verband met het huwelijks.

Als men ook zulke godsdiensten er bij wil insluiten (en waarom zou men die uitschakelen?), dan kennen de begrippen onrecht en onzedelijkheid weer wankel te staan.

Trouwens, alle bovengenoemde begrippen, die als te bestrijden worden voorgesteld, zijn in bepaalde valsehe religies weer te vinden.

En dan — alle godsdiensten, die bovengenoemde zonden openlijk afkeuren, zal er vanzelf tegen strijden. Er zal een zekere organisatie-drang openbaar worden om er tegen te strijden. En indien niet, dan zal zoo'n religieuze Bond die niet opwekken.

Alle strijd tegen bedoelde zonden is ons welkom, van welke zijde die ook komt.

Maar een Bond is daartoe niet noodig.

Niet, dat een internationale Bond als zoodanig in den ban mag worden gedaan.

Het verdienende afkeuring, dat zooveel ook onder ons de idee van een Volkerenbond van te voren veroordeelden.

Doch met dezen Bond staat het heel anders.

Hij gaat trouwens stilzwijgend van de onderstelling uit, dat alle godsdiensten relatieve waarde hebben.

Uitdrukkelijk uitgedrukt: hij loochent de absolute heid van het Christendom.

En daarom mag hij op de sympathie der Gereformeerden niet rekenen.

Bavinck en Bolland

In „De Ster“ maakt Dr A. Sizoo deze vergelijking tusschen Bavinck en Bolland:

Is er bij groote overeenkomst grooter verschil denkbaar dan tusschen de beide wijsgeeren, die kort na elkaar hun plaats in de leerschool moesten verlaten, Bavinck en Bolland? Beiden waren groote geleerden, beiden hadden een rotsvaste overtuiging, waaraan ze hun leven wijdden. Maar dan: bij Bavinck overgrote bescheidenheid, bij Bolland over groot gevoel van eigenwaarde; bij den een glasheldere betoogtrant, een recht doen aan den tegenstander, een door en door wetenschappelijke nauwkeurigheid, bij den ander een opeenstapeling van moeilijke te begrijpen uitdrukkingen en een bijna opzettelijk vermijden van duidelijkheid, een vernietigen van den andersdenkende, een soms een wringen van het wetenschappelijk materiaal ten dienste van een vooropgezet doel. Beiden groote denkers met veelzijdige interesse, maar de een met uitgebreide invloedssfeer, de ander zich slechts gevend aan een beperkten kring van door hem waarlijk gekeurden; beiden uitnemende redenaars maar de een gesierd met wijsgeerige bezonnenheid, die zich uitte in beschaafde woordenkeus, de ander vaak zijn kracht zoekend in termen, die meer sloegen dan insloegen; eindelijk beiden leeraren van den Logos, maar de een van de Goddelijke Rede, wier diepte hij onderzocht met het bewustzijn, dat al zijn arbeid stukwerk zou blijven, de ander van de menschelijke rede, die hij meende doorschouwd te hebben.

HEPP.

BOEKBESPREKING.

Ter bespreking ontving ik de brochure „Evangelisatie“ door A. G. H. van Hoogenhuijze, Ned. Herv. predikant te Amsterdam. Uitgeverster is Firma B van der Land, aldaar.

Ik hoop op deze uitgave nader terug te komen. Nog meerdere dingen wachten op bespreking. N. B.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

Gaarne verleen ik aan onderstaande „stem“ een plaats:

Christelijk Tehuis voor Blinden.

De Christelijke barmhartigheid in ons land heeft zich niet onbetuigd gelaten: verscheidene inrichtingen staan daar als een bewijs van hare liefde.

Veel werd gedaan voor zieken, zwakken, doofstommen, idioten, zwakzinnigen en krankzinnigen. Onbegrijpelijkwijze werden de blinden bijna geheel vergeten.

Een paar jaar geleden werd eene school opgericht, waar blinde kinderen Christelijk onderwijs ontvingen. Met uitzondering van enkele werkverschaffingen was dit het eerste teken van meeleven, dat Christelijk Nederland gaf in het lot der blinden.

Wie op de hoogte is met de blindenwereld, weet, dat een groote leemte is: het ontbreken van een Christelijk Tehuis voor volwassen blinden.

De volwassen blinde is er vaak droevig aan toe, wanneer hem het ouderlijk huis ontvalt. Hij staat dan geheel alleen in eene neutrale inrichting en andersdenkende omgeving of wel: hij mist den moed daarheen te gaan en vindt, aan anderen zorgen toevertrouwd, evenmin een „eigen huis“.

Ook de Staat, die zijne zorg over zoovele terreinen uitstrekt, deed tot nu toe voor den blinde niets. Onbekendheid met den nood onder de blinden is de oorzaak, dat Christelijk Nederland zich hun lot zoo weinig aantrok.

Droevige toestanden zouden te verhalen zijn van blinden, die in een armenhuis terecht komen, van blinden, die vol zorg de toekomst tegengaan als een bejaarde vader of moeder niet meer voor hen kan zorgen; ook van blinden, die jarenlang moedig in eigen onderhoud wisten te voorzien, maar thans in dezen duren tijd, geen uitkomst zien.

Een comité heeft zich gevormd, dat bedoelt de oprichting van een Christelijk Tehuis voor blinden. Teneinde in dezen arbeid te slagen, doet het een beroep op de hulp van Christelijk Nederland.

Niemand zegge: „Al weer iets nieuws, wij dragen reeds aan zooveel bij“.

Dat de zaak der blinden „nieuw“ is, is niet hun, maar onze schuld. De onderstaande jaartallen mogen dit bewijzen:

1808 oprichting van het Blinden-Instituut te Amsterdam door de Vrijmetselaars;

1919 (111 jaar later) oprichting van het Christelijk Blinden-Instituut te Zeist;

1843 oprichting van het „Gesticht voor volwassenen“ te Amsterdam, door de Vrijmetselaars;

1912 oprichting van het „Tehuis voor volwassen blinden“ te Wolfhezen, eveneens van neutrale zijde;

.... oprichting van het Christelijk Tehuis voor volwassen blinden.

Moge ieder die dit leest helpen het ontbrekende cijfer in te vullen door dezen arbeid te steunen, niet met een „nieuwe“ gift of contributie, maar met een bijdrage, die lang verzuimd werd te offeren.

Namens het Comité.

Dr J. G. SCHEURER, Ermelo, President.

A. C. DIEPENHORST—DE GAAY FORTMAN, Amsterdam, Prinsengracht 552, Secretaresse.

H. MUNNIK, Hoogeweg 60, Amsterdam, Penningm.

Mag ik met allen aandrang tot ernstige medewerking en warmen steun aanbevelen?

K. D.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Oratoria te:
Zoutkamp, Th. A. Bergsma te Droegham, J. Hoekstra te Ten Post en W. H. v. d. Vegt, cand. te Zwolle.

Tweetal te:
Almelo, R. K. M. Hummelen te Heerenveen en J. Wijmings te Dronrijp.
Glanerbrug, W. van Gelder te Langeslag en W. H. v. d. Vegt, cand. te Zwolle.
Haarlem (vac. Datum), Dr S. P. Dee te Dwingeloo en H. van der Zee te Nieuw-Vennep.

Beroepen te:
Almelo, J. Wijmings te Dronrijp.
Brouwershaven, W. H. v. d. Vegt, cand. te Zwolle.
Glanerbrug, W. van Gelder te Langeslag.
Hellevoetsluis en Nieuw Helvoet, W. Bech te Fijnacker-Nootdorp.
Maasland A. Thiele te Axel.
Maasland, A. G. Wolf te Loenen-Vreeland.
Pierburen, W. H. v. d. Vegt, cand. te Zwolle.
Smilde, L. van Wijk te Ede.

Aangenomen naar:

Perwerd, A. J. Fanoy te Oosterzee.

Bedankt voor:
Giesse-Oud- en Nieuwkerk, H. de Bruin te Nieuwendijk.
Hasselt, J. van Herken te Twijzel.
Hoevenburg, J. van Heulen te Oldeskerk.

Afscheid van:
Heikenzand, P. van Dijk, Tekst Filipp. 1:27.
Wons, R. van Reenen, Tekst 1 Cor. 13:13.
Nieuwenham, B. Wentzel, Tekst Matth. 11:16-19.

Intrude te:
Gaast en Ferwoude, B. Boewijk, Tekst Joh. 1:8.
Passeus-Moddergat, A. Brouwer, Tekst Filipp. 3:12-14.

Jubiläum. Zaterdag 11, vierde Da L. M. A. Schepa, sinds 1917 em. pred., zijn 50-jarig ambtsjubiléum.
— Dinsdag herdenken Dr D. Ringmalds 50-jarig ambtsjubiléum.

CHR. GEREK. KERK.

Tweetal te:
Hoekoop, J. D. Barth te Werkendam en A. J. Riekel te Zaandam.

Beroepen te:
Veeneendaal, J. de Brugne te Zaamslag.

Bedankt voor:
Hoogeveen, J. L. de Vries, te Rijnsburg.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:
Geeda, J. Overduin te Moercapele en R. Kok te Aagtekerke.

Beroepen te:
Rotterdam (Zuidhoek) M. Hofman te Rijssen.

Bedankt voor:
Passale (N.-Amerika), R. Kok te Aagtekerke.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Zestalt te:
Kampen (vac. wijlen D. J. van Daffsen), H. H. van Ameide te Ridderkerk, B. N. B. Bonthoorn te Wapenvrede, I. Kievit te Lunteren, G. J. Koldewijn te Eder, W. J. van Lokhorst te Bennekom en P. J. Vreugdenhil te Leerdam.

Oratoria te:
Kampen (vac. wijlen D. J. van Daffsen), H. H. van Ameide te Ridderkerk, W. J. van Lokhorst te Bennekom en P. J. Vreugdenhil te Leerdam.

Beroepen te:
Almkerk, D. J. Peterse te Oud-Loosdrecht.
Amersfoort, M. G. Gerritsen te Zunderdorp.
Barnveld, J. H. Th. Rappard te Brakel.

Gerderen, W. Zijstra te Neerlandbrug.
Heerenveen, H. N. Debruid te Jukwerd.

Leiden (vac. Hoogenraad), J. G. W. Goedhart te Windstadein.
Laxmond, J. H. Th. Rappard te Brakel.

Leidich (toez.), G. J. v. d. Burg, cand. te Amsterdam.
Ommelandenwijk Zuidwending (toez.), J. G. H. Vermaat te Schiedamschen.

Putten op de Veluwe, J. Kievit te Lunteren.
Rijssen, H. A. de Geus te Voornendaal.

Spannum en Volleboven, W. J. de Wilde te Burum.
Staphorst, P. de Looze te Renkum.

Surjen, L. J. S. Croux te Maasland.

Aangenomen naar:
Hilwerd (Fr.), H. T. A. J. Westrik te Peperga o.a.

Bedankt voor:
Alcoude, N. van Schouwenburg te Amsterdam.

Amsterdam, P. Veen te Utrecht.
Amsterdam, S. F. H. J. Berkelbach van der Sprenkel te Haarlem.

Amsterdam, J. W. P. de Roy te Sloterdijk.
Driebergen, P. de Brugne te Aalsmeer.

Ermelo, W. J. van Lokhorst te Bennekom.
Fegenoord, C. Brunt te Rhenen.

Tholen, Dr G. Oortuys te Amsterdam.

Intrude te:
Merkelo, E. van Meer, Tekst El. 5:15-17.

Emeritaat. Het Prov. Kerkbestuur van Groningen heeft, met instemming van 12 Maart a.s., aan Dr J. v. d. Vlugt te Nieuw-Statendam op zijn verzoek eervol ontslag verleend, wegens zijn benoeming tot gemeentelijk verzorger der stichting „Vredesrust“ te Bergen op Zoom, en hem daarbij de rechten der emeriti-predikanten toegekend.

Onder de betere
fabrikaten
behoort

HET HOFBERG-ORGE

door zijne hooge
muzikale eigenschappen
tot den eersten rang.

Firma A. DE ZEEUW (N. G. Klijn)
Rosestraat 42a - Rotterdam